

Micul Lord din Tomis Nord

(sau Scurte povești de surf cu Mihnea)

Era o după-amiază de septembrie, lumina încă rupea ușor din bronzul de peste vară și mai adăuga un ton de arămiu. Mamaia era goală - turiștii plecaseră, și mergeam cu Mihnea la valuri. Înainte sau după ca el să plece la facultate, nu mai țin minte exact, însă sigur era înainte de apariția kiteurilor. Făcusem rost de un bodyboard verzuliu pe care-l împerecheasem cu greu cu un neopren trei-sferturi de 5 mm ca să lungească bucuria până spre ora 16-17. Nu aveam două plăci pe vremea aia și făceam cu rândul, parca nici labe de înot nu aveam. Sau aveam? Marea în Septembrie era minunată - limpede, rece și curată și se formau valuri regulate de hulă, adică în larg era lighean și, ca din senin, la 50 de metri de țărm se ridicau uneori după groapă frumuseți de aproape 2 m și lungi cât plaja, la 100-150 m. Cu soarele ăla minunat care-ți bătea molcom în retină și cu fericirea aia cromatică de-ți înlătura din probleme doar stând.

- Rămân la mal și te dirijez, zise Mihnea, care n-a mai intrat în apă. Nu era foarte rece, poate câteva grade peste temperatura de la robinet - mai aveam un neopren de la frate-său din State, dar ăla era subțire și lărguț, mai mult te încurca.

- Mă duc spre larg. Și am luat-o înot pe placă către linia trei de valuri.

* *

Țărmuri

Ca să înțelegi marea ar fi bine mai întâi să-i înțelegi delimitările - de unde începe și unde se termină - să știi cum își separă arealul. Țărmul suis-generis s-ar defini precum delimitarea între pământ și apă, linia ce desparte marea de continent, doar că aceasta este una dintre ele, sunt mai multe țărmuri, graduale. Primul ar fi la Cernavodă, adică Dunărea - de cum treci podul în Dobrogea lucrurile se schimbă. Este un țărm solar, plin de coline molcome ce fac un bun preambul minunii ce se întâmplă în larguri. Apoi ar fi granița orașului Constanța, delimitarea de municipiu, ce te aduce și mai aproape de mare, apoi intrarea în Mamaia. După vine granița dintre nisip și pământ, unde începe plaja, pășind-o picioarele o să ți se ude. Ar mai fi o graniță importantă, acolo unde apa îți trece de linia gâtului și e nevoie să înoți - mulți turiști stau în spatele ei. Apoi vine linia de adâncime de 3-4 metri acolo unde labele de înotător sunt libere și tridimensionalul începe să se lăfăie sub ape. De la diguri încolo marea începe să devină mare, estivalul este lăsat în urmă și sălbăticia începe să-și facă apariția - pești, scoici mai altfel sau alge și viețuitoare pe care le bănuiai mai puțin.

Însă marea autentică - și ultimul țărm din această construcție - este linia de adâncime de peste 20 metri din spatele digurilor. De acolo se dezvăluie în veritabila sa sălbăticie, unde omul e mic și natura e mare și are regulile proprii, acolo individul poate doar să-i subscrie cu respect. Este marea velierelor și a marinarilor care pleacă de acasă cu lunile, în semi-garnizoana cabinelor de voiaj, spre binele familiilor tefere ce rămân acasă pe mal ca să aibă peste iarnă cingo, Kent și cafea bună.

* *

Valurile sunt ca o respirație a mării, vin în grupuri, în niște cicluri bine definite pe care dacă ai destulă răbdare înveți să le deslușești. După efortul intens din zona de spumă treci și cea de-a treia linie și marea devine liniștită - te odihnești. Urmează un lung joc de așteptare. Ca valurile mari să sufle în ceafa entuziastă a surferului de Marea Neagră ele trebuie păsuite. Se vor arata cu dedicație celui care nu cedează tentației de lua unele mai mici, mai puțin demne de fioruri înalte.

După câteva minute vin și cele mari, dar care pot părea ore și identitatea ta se pierde pieziș în golful de la Casino așteptând. Se tot fac verificări cu Mihnea de stânga-dreapta, du-te mai în larg sau rămâi acolo că ești bine - aveam un sistem de semnalizare prin poziția mâinilor a celui care rămânea pe mal. O metodă bună deoarece singur între valuri e ușor să pierzi groapa. Primul val pare mare, dar îl lași să treacă, al doilea ... poate că e el, dar nu ... te ții tare și ai răbdare, că nici colegul n-a urlat de pe mal "Ăsta e, ia-l!" – oricum nu-l auzi de la distanța aia. Dacă nu e al doilea atunci sigur e al treilea, arareori următorul. La câțiva metrii în larg marea se curbează ca spinarea unui animal mistic, cu o coamă ce pare din ce în ce mai uriașă și care vine amonte peste tine.

E valul meu. Am rotit coarda de siguranță pe mâna stângă, m-am poziționat cu spatele la val ... vine... E foarte important momentul ăsta, dacă ratezi arcul maxim valul trece pe lângă tine, dacă îl iei prea devreme este posibil ca peretele de apă să te răstoarne și să nimerești în mașina de spălat, a cărei bolboroseală de alb nu este atât de periculoasă pe cât pare, dar câteodată e. A venit și am sărit pe placă în fața lui la momentul potrivit nimerind chiar pe buza valului, "Sunt acolo!"

* *

Ambalajul de Poiana de la 5 m sub apă - 7 august 2010

La Shabla cel mai interesant a fost când m-am chinuit să recuperez ambalajul de ciocolată Poiana scăpat în apă chiar lângă mal, căzuse fix într-o firidă de mai bine de 7 m (sau 5 m, acasă – blocuți). Am reușit de abia după a opta încercare... În rest nu știu cum s-a întâmplat ca locul ăsta altă dată atât de magic să se perimeze. Și acum e surprinzător, dar... pe lângă un perete luminat generos, sprijinit de o apă caldă, într-un mini-fiord prin vreun coridor ... normal, răspunsul la același stimul repetat scade în timp în intensitate, cum s-ar zice în biologie. E nevoie de reinventare.

Acum câteva zile observasem la sănătoasele bazine zilnice de umeri non-clănțănitori că tot nu sunt în stare să privesc marea în larg. Pur și simplu îmi fuge privirea și mintea refuză să perceapă. Cam așa a început să se întâmple și cu țărnul, și sub apă. Păcat... e din mine. Bine observase cineva: "erau veri în care tot ce-ți trebuia era marea".

* *

Te împingi, în ce poți - în nisip dacă ești în locul care trebuie - dar nu, că acolo este linia doi de valuri și vrei la cele mari, unde apa este mai adâncă. Primele două secunde sunt vitale, dacă prinzi chiar buza valului în baza plăcii ai căderea cea mai mare și poți să faci manevre. Dacă este unul din acela

foarte mare nu mai timp să gândești - senzația amestecată - de adrenalină, de sport, de rugăciune, de senzualitate, de efort intelectual și de grăunte mărunț în sânul Universului e greu de descris. Te ții de placă - plămâni și inima ți se mută în gât, pupilele se dilată, trupul e prins de placă și mrejele sufletului lunecă în viteză către mal. Faci surf.

* *

Papucii albaștrii sedefii - 21 Octombrie 2007

Am visat că Dracul mă ademenise făcându-mă cu 10 ani mai tânăr cu o mașinărie cosmică plină de stele și un final demn de "*The Last Temptation*". M-am trezit ca dintr-un coșmar. Îmi aduc aminte obsedant golful din față de la Casa Căsătoriilor lin-lin unde-mi puneam papucii bleu-sedefiu să plutească ca să-mi susțină cheile de la apartament în siguranță și mă duceam să mă scufund în larg într-un șort lung albastru. Apa era aproape verde, și era întunecat și ploios ca acum. Unde am luat cele mai extreme valuri din viața mea, tot într-un târziu septembrie 2004, cu Mihnea, când mi s-a rupt prima oară firul la placă și îmi era frică să o mierlesc belit în stânci.

* *

Și apoi vin primii metri de alunecare și încă ești pe virajul primei încovoieri. Aici e cel mai periculos, o greșeală te poate costa mult. Ce înseamnă asta? Cât poate să însemne în sport extrem; cândva Mihnea era să se înece la câteva brațe de mine, îl prinsese un fel de vârtej și striga să vin să-l scot, i-am aruncat coarda și s-a apucat. E bine să o ai la îndemână ca nu cumva în răsturnare să ți se agațe, sau ... În fine, pare simplu de privit, dar uneori valurile au atâta forță încât pot rupe mâini, coaste sau disloca umeri. Ideea e să nu intri în panică și să mai fie cineva cu tine dacă pățești ceva - nu îți poți ține respirația sub apă în condițiile alea de stres mai mult de câteva zeci de secunde.

* *

Manevre - 22 Septembrie 2007

Oh da, surf up! După o săptămână de ziceai că gata a venit iarna, iacă-tă că vine M. din Croația cu o halcă zdravă de soare. Vremea a ținut cu noi și s-a încălzit cu vreo două grade. Și dacă e luna septembrie și e cald, și dacă bate sudul, sunt valuri. Și când sunt valuri atunci e fericire. Frumusele, destul de mari, destul de regulate, consemnez:

- primul chiar, hodinit bine, două manevre rapid dreapta stânga în 10 metrii, de mai era să fac un 360
- altul care l-am mirosit de bun, îl iau, sunt nehotărât și mă întorc târziu, însă nu mă rotește cu totul și mă duce așa în lateral paralel cu țărmlul înainte, dau să ies din poziție și, normal, jbang! peste cap
- și cel mai bun: mare, lung, cu un perete de apă ce se strângea dinainte, luat frumos de la bază, mers în fața lui, ridicat pe coamă, și apoi căzut hăt pe spumă până aproape de mal.

Din după-amiaza târzie am reținut privirea de după ochelarii de soare și înjuratul printre dinți – la amândoi, “asta e plaja mea, cine trece primul?” - a kiterului care trecuse pe acolo, de parca eram doi străini care se întâlneau aiurea pe o planetă neexplorată. Mihnea a adormit pe plajă de sforăia și l-am lăsat să vadă cât stă - a stat. De mine nu s-a lipit. Pe la cincisprezece, deși ațipisem, m-am plictisit și l-am trezit. Ce frumoasă era plaja privită printre scândurile barului de lemn, pe nisip. Poate intră și mâine de o baie.

* *

Lângă mal - 18 septembrie 2014

Tot ce vreau de la viață este “*Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte*”. Sau “surf up!”. Una din cele mai bune furtuni de anul ăsta, deși câteodată parcă sunt un adolescent. Erau foarte mari și foarte puternice, ce am căutat acolo singur? La CC. Am luat la *pumni* și plăci în cap de la atâția “bouri” timp de o oră, însă tot am reușit să călăresc vreo doi. Hehe... ca un narcoman dependent?

La al treilea val mare însă s-a rupt firul la placă și m-am înmuiat puțin. Să mori la zeci de metri de mal sau chiar la doi, că se făcuse la țarm o nouă groapă... dar m-am prins repede și am ieșit prin stânga la stânci. Am supraviețuit. N-aș mai repeta asta? Ba da, dar mai cu cap, mai pe hulă, mai încălzit, mai nu singur, cu mai puține riscuri. Când am ieșit din apă mă simțeam cât China. Și rupt! Era unul în apă, după linia geamandurilor - dar până-n vârful digurilor, care... se sinucidea? Sper că nu, sper că era cel care zăcea extenuat pe nisip când am ieșit. Era cu o fată și cărau niște bidoane de apă de mare, pentru ce? Eh, un Septembrie de lins pe dește.

* *

Dar prima spargere de val trece, acesta se reface și aici poți să iei placa "de coarne" și să începi să faci manevre. Ele sunt partea mișto a sportului și vin după niște ani buni de lupte cu valurile mari. Când eram tânăr putea să fac multe șmecherii, să mă răstorn, să fac sărituri în unghi pe val sau în răspăr - reușite sau... cele mai puțin reușite se încheiau de obicei în mașina de spălat. În Marea Neagră valurile perfecte (butoi) sunt foarte rare, am prins doar două-trei și am avut norocul ca la un moment dat unul din ele să mi se semi-închidă deasupra capului, însă ori a durat prea puțin ori lui Dumnezeu îi place mai mult la biserică, că n-am simțit mare lucru. Am desenat priveliștea căci era mai greu cu aparatul foto pe vremea aia, și voiam să-mi aduc aminte tot.

* *

Chiloți uzi - 25 Iunie 2006

În Mamaia baia pe timp de noapte în marea atât de caldă a făcut toți banii. Te echilibrează. Pe plajă se cam uitau unii la alții cum dansau. M-am întors cu chiloții uzi în buzunarul pantalonilor.

* *

Și valul s-a spart pe ultimele sforțări – voiajul s-a terminat cu un sentiment de mulțumire - parcă mă trăgea la mal la parcare cu o sfoară imaginară, ca din cursa apucată a unui carusel nebun. Mihnea care urmărise toată tărșenia de pe mal striga la mine ridicând în salut mâna dreaptă "Bineee!". Îi răspundeam cu acel rânjat până la urechi, ce pornea din interior și în care se regăsește ceva din esența surfului: echilibru între om și natură, în încercarea acestuia de a-și transcende condiția superfluă în ecuația planetară. Asta este dimensiunea spirituală a surfului, ca atunci când eram unul lângă altul, cu valul sub noi și cu zâmbete largi de un zen curat pe un asfințit roșu-portocaliu. Sentiment de comuniune dublat de instinct ca într-una din amintirile mai recente undeva pe plaja Oha, sub un val - după o furtună cu valuri berbece. N-am reușit să trec de prima linie și când am făcut ducking cu o secundă și jumătate mai devreme, am ieșit direct în forța valului, care m-a aruncat pe spate, presat la fund cu placă cu tot, ca pe un fulg. Eram calm și mă gândeam că un începător ar fi intrat în panică, ar fi dat afară tot aerul din plămâni. La opus - altă baie de noapte, pe luna plină, scurtă și intensă ca o vizită la cimitir, însă plină de semnificații - pe nuanțele acelea de albastru-mov-negru, care-ți dădeau fără să vrei furnicături pe șira spinării în apa neagră și rece, și te gândeaai dacă-i real sau e aieva. Nu, nu e moft. Iar pe lângă extrem există în acest sport o altfel de îndrăzneală, ba chiar o eleganță, aceea a omului mic din Tomis Nord care reușea să scoată capul din cutia cotidianului călărindu-și valurile în locul unde nimerise fericit prin născare.

Mihăiță Niță (c) februarie – martie, iunie 2017